

Vår referens:
Ilona Holmgren

TN -2020-2563
Camilla.wagstam@malmö.se

Direkttelefon:
347794

Yttrande från Malmö stads råd för funktionshinderfrågor -förslag om riktlinjer och tillämpningsanvisningar färdtjänst och riksfärdtjänst, ert diarienummer TN-2020-2563

Malmö stads råd för funktionshinderfrågor anser det positivt att muntlig genomgång erbjudits inför remissvar, tillsammans med centrala pensionärsrådet, vilket skapar ökad tillgänglighet för föreningarna.

Rådet lämnar ett svar, på förslag till tillämpningsanvisningar och riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst, grundat på synpunkter från föreningar och tillgänglighetssamordnare i rådet. Politiker framför sina åsikter i andra forum.

Rådet ser positivt på att jämförelse har gjorts med hur det ser ut i andra storstäder. Det är bra med förtydliganden om vilka extratjänster som kan önskas och vilka krav det finns på chaufför respektive resande samt skäl för indragning.

När föreningar ombedes lämna synpunkter till remisser så är det, som framförts vid muntlig genomgång, viktigt att det ges tillräckligt med tid så att berörda kan sätta sig in i frågan, diskutera och hämta erfarenhet och åsikter från föreningens medlemmar.

Inkluderande språk, både vad gäller beskrivning av uppdraget och syftet med detta, är önskvärt med beaktande av att de som svarar huvudsakligen har erfarenhet av att vara beroende av och använda sig av kommunala tjänster och insatser, inte remissarbete och regelverk.

Det framförs även önskvärt med ökad tydlighet om syftet med aktuell remiss.

Riktlinjer för färdtjänst

5.1 Personbil

Baksätetsplatserna skall användas av högst två personer som standard. Rådet föreslår det av säkerhetsskäl då det alltför ofta inträffar att säkerhetsbälten inte går att fästa när man trängs ihop tre personer i baksätet. Det händer också att främre passagerarsätet flyttas bak, vilket gör det omöjligt att sitta säkert på platsen direkt bakom. Även om processen innebär att ansökan ska ske vid

behov av större plats i baksätet eller behov av att flytta främre sätet, så sker inte detta alltid och kan då bli en säkerhetsrisk för övriga passagerare.

5.6 Framsätetsplats

I Coronatider borde det finnas skydd mellan chaufför och framsäte i vanlig personbil, så att denna plats kan nyttjas.

5.11 Trappklättning

Att tvingas söka boende under begränsad tid ska inte förekomma. Förutom att det kan vara svårt att hitta ett boende som fungerar med hänsyn till funktionshindret, beviljas inte bostadsanpassning om boendet ej skulle fungera då man flyttar med ett känt funktionshinder.

Riktlinjer för riksfärdtjänst

Kommentarer gällande riksfärdtjänst lämnas under nedanstående rubrik.

Tillämpningsanvisningar

4.2 Återkallelse av färdtjänstillstånd

Avseende återkallelse av färdtjänstillstånd vid upprepade avbokning och bomresor framför rådet att det är svårt att styrka vem som är ansvarig för bomkörning.

4.3 Synpunkter

Erfarenheter och problematik som lämnas i samband med färdtjänstresor kan skilja sig mot lämnade synpunkter efter genomförda färdtjänstresor till Malmö stads Serviceresor. Det kan bero på att nuvarande rutiner för hur synpunkter ska lämnas inte har anpassats efter kundens behov, utan bör ses över. En översyn bör ske i samarbete med representanter från Malmö stads råd för funktionshinderfrågor.

6.2 Resa med färdtjänst i annan kommun

RIAK biljetterna förstår vi anledningen till att de begränsas till 10 per beställning men i så fall måste man kunna beställa nya till en annan adress än hemadressen om man är bortrest en längre period under sommaren.

8.2 Syn-, hörsel- eller verbal nedsättning

Personer med exempelvis demens, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som ADHD och/eller autism samt personer med intellektuell funktionsnedsättning har ofta behov av särskilt stöd och/eller ett anpassat bemötande. Det är därför angeläget att tydliggöra att även personer med

kognitiva funktionsnedsättningar har möjlighet att lämna uppgifter som underlättar för både brukaren och chauffören. Ett tillägg på nedsatt sammanhangsförståelse ska läggas till som ett kriterium, samt att chauffören får information och verktyg för kan ge ett funktionellt bemötande till färdtjänstinnehavare med dessa nedsättningar.

10 Bokning av färdtjänstresa

Krav bör finnas på att beställningscentralen har god kännedom om Malmös gator och allmänna platser så att de snabbt kan uppfatta vart kunden vill åka eller var de är vid upphämtning. Idag upplevs en stor brist. Det är viktigt att kommunikationen mellan chaufför och beställningscentral förbättras så att till exempel förseningar sker på ett snabbt och effektivt sätt. Goda språkkunskaper i svenska för både chaufförer och beställningscentral måste vara ett krav på leverantörer av färdtjänstresor.

10.1 Förbokningstid

En förbokningstid på minst 60 minuter är en begränsning av vår personliga frihet eftersom man på förhand måste bestämma när man vill lämna en tillställning. Förbokningstider ska fortsätt vara 30 minuter. Det finns inget behov av att sträva efter likhet med Skånetrafikens regelverk i detta. Denna ändring kan medföra att färdtjänstresenären får stå ute oskyddad och otrygg och i dåligt väder. Detta gäller om platsen/lokalen stänger eller det inte går att stå inomhus.

Notera att resor till Majenfors ej längre görs då stället är nerlagt. Eftersom samordning av resor från Malmö till övriga Skåne och tillbaka görs cirka 1 timme och femton minuter innan avresa anser vi att en förbokningstid på 1,5 timme räcker. Detta även om bil som ska hämta för körning till Malmö kommer från Malmö. En förbokning på två arbetsdagar är en inskränkning i färdtjänstresenärens sociala liv och begränsar möjligheter för den enskilde som blir bortbjuden eller måste iväg på ett snabbinkallat sammanträde.

10.3 Avbokning och ändring av bokad resa.

Det föreslås att texten ”vid upprepade avbokade resor” stryks.

11 Riksfärdtjänst

De förändringar i förfarandet som föreslås i andra avsnittet, gällande bokning av riksfärdtjänst kan medföra svårigheter för den enskilde resenären då hen först betalar hela resans kostnad (inklusive egenavgiften) för att efter resans genomförande få ersättning, i likhet med vad som gäller i Region Skåne, Skånetrafikens regelverk. Det finns en risk att färdtjänstinnehavare som inte

har möjlighet att lägga ut hela resans kostnad exkluderas. Det bakomliggande syftet med att göra en så stor och drastisk förändring borde tydliggöras. Processen behöver klargöras gällande hantering i de fall färdtjänst innehavaren inte har möjlighet att förbeta resan.

Det är viktigt att sökande informeras om möjligheten att boka via av Malmö Stad utsett anvisat reseföretag.

Det borde vara möjligt att resa mellan två platser i Skåne utan att åka via Malmö (exempelvis mellan Kristianstad och Hässleholm), samt att resa till och från Kastrup då många flygresor går till och från denna flygplats.

Andra synpunkter

Skillnaden mellan att beställa sjukresa respektive färdtjänst lyfts ofta fram som otydligt och ett problem. Ett ökat samarbete mellan Region Skåne och Malmö Stad efterfrågas vid sjukresor, med syfte att förenkla beställning för färdtjänst innehavare som beställer sjukresa. Det behöver utvecklas ett tydligare och enklare system för brukaren. Inte sjukresan i sig, utan bedömningen om vad som räknas som sjukresa behöver göras enklare. Vid beställning av sjukresa respektive färdtjänstresa finns givna telefonnummer. I de fall kunden beställer en sjukresa genom att ringa det nummer som angetts, ska givetvis betalning ske för en sjukresa. Vid beställning av en färdtjänstresa inom Malmö, med adress där regionen även har sin verksamhet, finns erfarenheter att handläggaren beslutar att det är en sjukresa på eget initiativ och kunden, som inte är sjuk får betala 72kr för varje sådan resa utöver 550kr för resa med färdtjänsten.

Rådet anser inte att det automatiskt blir en sjukresa om regionen bedriver verksamhet på adressen. Individer som beställer en färdtjänstresa på adress som har angetts för detta, skall noteras som en färdtjänstresa och inte som sjukresa.

Tillägg föreslås om att färdtjänstresor kan användas vid fritidsresor. Helst på samma sätt som Göteborg har gjort, vilket skulle innebära ett obegränsat antal resor. I andra hand att ett angivet antal fritidsresor ska kunna genomföras per år. Det är angeläget, bland annat ur ett folkhälsoperspektiv, att personer med funktionsnedsättning har möjlighet att ta sig till/från fritids- och sportaktiviteter. Föreslagen förändring skulle bland annat bidra till ökad delaktighet i samhället samt öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att leva som andra och ha en aktiv fritid.

Det bör läggas till att färdtjänstavgiften reduceras alternativt tas bort helt om bilen är mer än 20 eller 30 minuter sen, på liknande sätt som Region Skåne, Göteborg och Stockholm har gjort. För den enskilda individen kan 20 eller 30

minuters försening medföra stora bekymmer och ibland också merkostnader, exempelvis om resan görs till/från aktiviteter med tydlig start- och avslutstid.

Vissa typer av fordon som godkänts för färdtjänst (Caddy) är höga och svåra att ta sig in i för personer i rullstol. Det saknas bland annat handtag för att den resande skall kunna ta sig upp i sätet. Vi föreslår involvering av personer med rörelsenedsättningar inför godkännande av biltyper som gäller färdtjänst för rullstolsburna personer. Rådet bör inkluderas för att tillgängligheten i nya bilar ska bli så bra som möjligt för alla typer av funktionsvariationer.

Arbetsgivarens ansvar att tillse att chaufförer har rätt kompetens och utbildning för trygga och säkra färdtjänstresor borde vara ett krav och inkluderas i dokumenten. Det bör även inkludera exempelvis hantering av hjälpmedel och hur de fälls ihop.

Malmö den 15 juni 2021

Roko Kursar,
Ordförande i Malmö stads råd för funktionshinderfrågor